

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 21/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Súkromného gymnázia Mercury, Zadunajská 27, P. O. Box 90, Bratislava, zastúpenej FELŠÖCI & Partners, s. r. o., Bajkalská 31, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Ján Felšöci, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 82/1998 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2014, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 75/2015 a jeho rozsudkom z 25. mája 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 52/2017 z 9. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Súkromného gymnázia Mercury o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2017 doručená sťažnosť Súkromného gymnázia Mercury, Zadunajská 27, P. O. Box 90, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 82/1998 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 75/2015 a jeho rozsudkom z 25. mája 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 52/2017 z 9. novembra 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodná žalobkyňa“), sa návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu 23. júla 1997 (ďalej len „žaloba“) domáhala proti sťažovateľovi zaplata sumy 544 734,90 Sk (toho času 18 081,89 €) s príslušenstvom (ďalej len „pohľadávka“) z titulu ceny stavebných prác vykonaných pôvodnou žalobkyňou v júli 1996 na základe zmluvy o dielo č. 09/96/V uzavretej medzi ňou ako zhotoviteľom a sťažovateľom ako objednávateľom 21. júna 1996 v znení jej dodatku č. 1 z 20. augusta 1996 (ďalej len „zmluva o dielo“), predmetom ktorej bola „*Generálna oprava, rekonštrukcia podkrovia a prístavba budovy gymnázia – [REDAKOVANÉ]*“ v Bratislave v období od 1. júla 1996 do 15. novembra 1996.

3. Okresný súd po tom, ako uznesením sp. zn. 25 Cb 82/1998 z 9. januára 2007 pre postúpenie predmetnej pohľadávky rozhodol o pripustení spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), do konania na miesto pôvodnej žalobkyne, rozsudkom sp. zn. 25 Cb 82/1998 z 3. decembra 2010 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“) žalobe v celom rozsahu vyhovel a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy tohto konania.

4. Na základe riadne a včas podaného odvolania – riadneho opravného prostriedku sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 2 Cob 292/2011 z 12. júna 2012 prvý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Následne bolo rozsudkom okresného súdu žalobe opäť v celom rozsahu vyhovené a sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť žalobkyni trovy tohto konania.

6. Na základe riadne a včas podaného odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdený s tým, že žalobkyňa má voči sťažovateľovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

7. Sťažovateľ podal proti právoplatnému rozsudku krajského súdu dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol uznesením najvyššieho súdu pre jeho neprípustnosť odmietnutý. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 4. decembra 2017 a podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 11. decembra 2017.

8. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«1. ... nárok žalobcu nebol náležité, riadne a vyčerpávajúco preukázaný. V spore totiž doposiaľ absentuje analýza, zistenie a zhodnotenie, aké práce žalobca v skutočnosti vykonal a za čo má sťažovateľ vlastne platiť, čím objektívne nie je možné nárok žalobcu skutkovo podložiť, a tým ani Okresný súd... nemohol vo veci rozhodnúť tak ako rozhodol, pretože odôvodnenie jeho rozsudku v tomto smere neobstojí. Nie je totiž akceptovateľné, že by nárok žalobcu mal byť bez ďalšieho priznaný len z faktúry, zmluvy a zisťovacieho protokolu, ak predmet ani suma tejto fakturácie neboli v zmluve výslovne uvedené, záviseli od konkrétnej dohody strán pre tento konkrétny prípad (akoby osobitná konkrétna zmluva o dielo v rámci rámcovej Zmluvy o dielo) a táto dohoda nebola uzavretá. Súd tak nijako neurčil obsah tejto dielčej zmluvy a nebola tak preukázaná ani synalagmatickosť vzájomného vzťahu (sťažovateľ má platiť oproti poskytnutým prácam). Nemožno totiž len mechanicky súhlasiť s fakturovanou sumou faktúry a túto považovať za záväznú a odsúhlasenú, ak táto nie je krytá skutkom - poskytnutím služieb... samotná Zmluva

neobsahovala výpočet ani odmenu za konkrétne jednotlivé práce a už vôbec nie dohodu o odmene žalobcu, ktorá je predmetom tohto konania a spornej faktúry, a preto nemohla byť rozhodujúcim podkladom pre rozhodnutia súdov. Zmluva a postup v nej dohodnutý sú síce akýmsi rámcovým podkladom, avšak ak zhotoviteľ alebo dodávateľ dielo nevykoná (resp. nepreukáže čo vykonal), nie je možné automaticky konštatovať, že má nárok na zaplatenie odmeny, pretože je to v súlade so zmluvou (tak ako to súdy v tomto konaní nesprávne konšatovali). Ak tak absentuje preukázanie dohody o výške odmeny (suma predmetnej faktúry nebola konkrétne uvedená, a teda odsúhlasená v Zmluve), mal súd postupovať podľa všeobecných ustanovení o tejto konkrétnej zmluve o dielo týkajúcej sa tejto konkrétnej faktúry, kedy mal najprv ustáliť rozsah prác, preskúmať ich uskutočnenie žalobcom a potom určiť primeranú výšku odmeny podľa vtedajších trhových podmienok. Na uvedenom nič nemení ani zisťovací protokol, ktorý v tomto smere tiež nie je dostatočným dôkazom, nakoľko tiež nedokazuje rozsah prác a suma v ňom uvedená nebola schválená štatutárnym zástupcom sťažovateľa. Vec tak vyžadovala neporovnateľne hlbšie dokazovanie napr. aj vo forme znaleckého dokazovania, čo súdy nevykonali a čo už ani nie je možné vykonať. Právna vec je tak zaťažená dôkaznou núdzou a hlavne nečinnosťou žalobcu, ktorý takto neunesol dôkazné bremeno... spoločnosť žalobcu nebola dostatočne bdelá a tomu zodpovedá aj jej podľa nášho názoru špekulatívna manipulácia s predmetnou údajnou pohľadávkou, ktorá mala byť postupovaná na súčasného žalobcu. Samotná zmluva o postúpení pohľadávky je totiž mimoriadne zmätočná, zo spisu nie je vôbec zrejmé, kedy bola súdu doručená... a vôbec nebolo ani preukázané, že by žalobca o tejto účtoval alebo ju vôbec evidoval, čím je tu podozrenie, že tak ako pohľadávka, tak aj jej postúpenie boli len účelovo vykonštruované pre toto konanie. Za takýchto okolností nemali súdy priznať súčasnému žalobcovi ani aktívnu legitímáciu v konaní (vyhodnotenie tejto zmluvy minimálne Krajským súdom v Bratislave v bode 26. Rozsudku zo dňa 25.05.2017 je nesprávne) nehovoriac o nepriznaní samotnej pohľadávky.

A teda, ak by za danej dôkaznej situácie dokazovanie a preverenie nároku žalobcu súdy riadne vykonali, došli by k záveru, že tento nie je preskúmateľný, je dôkazné neudržateľný a teda nie je spôsobilý na priznanie, ale na zamietnutie. Pozoruhodné je i to, že súdy k svojmu nesprávnemu záveru došli za situácie, kedy ani samotný žalobca nechcel svoj nárok preukazovať (viď. spomínané vyjadrenia konateľa žalobcu p. Ruhiga, na

pojednávaniach „podľa môjho názoru je zmluva o dielo podľa ust. § 349 ods. 1 OZ platná a preto nie je potrebné preukazovať skutočné vykonanie prác“, „keďže cena bola určená, navrhovateľ podľa svojho názoru nemusí dokladať ďalšie dôkazy“ a napokon k samotnému súpisu prác uvádza, že „u zhotoviteľa zostal v počítači a dnes je už problém tento údaj predložiť“). A napokon, odôvodnenia súdov v tejto veci sa obmedzili len na údajné neunesenie dôkazného bremena sťažovateľom, nie na unesenie dôkazného bremena žalobcom, keďže ani z jedného rozhodnutia v tejto veci nie je zrejmé, za aké konkrétne služby a práce má sťažovateľ žalobcovi zaplatiť. Máme za to, že rozsudok na zaplatenie má v prvom rade vychádzať z toho, že žalobca i súd žalovanému náležite preukázať dôvodnosť nároku žalobcu, tento skutkovo i právne podložia a vyhodnotia a tak žalovaného presvedčia, že jeho povinnosť tu je, nakoľko dielo bolo odovzdané a suma zaň dohodnutá, o to bez akýchkoľvek pochybností. Ak je však nárok žalobcu sporný (dokonca v našom prípade až špekulatívny a nedôvodný), tak ho samo osebe bez ďalšieho nemožno priznať; k skúmaniu obrany žalovaného možno totiž podľa nášho názoru pristúpiť až vtedy, keď je tento nárok žalobcu sám osebe jasný a ustojiteľný, čo sa však v našom prípade nestalo. Z toho vyplýva, že nemožno nedôvodný nárok žalobcu priznať len s odvolaním sa na neunesenie dôkazného bremena žalovaným. Nesplnenie dôkaznej povinnosti totiž znamená neunesenie dôkazného bremena, čo má za následok prehru v spore - keďže preukázanie riadneho vykonania diela je na prospech žalobcu, je na ňom dôkazné bremeno, aby ho preukázal. Práve na tomto princípe bolo postavené občianske súdne konanie upravené v O.s.p., ktorým sa konanie v tejto veci počas rokov 1997 - 2016 spravovalo...

2. ... neobstojí tvrdenie Krajského súdu v Bratislave v bode 25 rozsudku zo dňa 25.05.2017, kde uvádza, že „... predloženie súpisu vykonaných prác dojednané nebolo...“ (v tomto smere obdobne aj Okresný súd Bratislava I na str. 14 rozsudku zo dňa 28.11.2014) a „Zo strany žalobcu boli tieto zmluvné podmienky splnené a zástupca žalovaného svojim podpisom na zisťovacom protokole schválil jednak rozsah vykonaných prác, ako aj ich cenu“, čím napokon podľa neho „súd prvej inštancie dostatočne riadne odôvodnil preukázanie nároku žalobcu.“ V konaní bolo pritom preukázané, že zisťovací protokol nepodpísal ani neodsúhlasil štatutárny orgán sťažovateľa (opäť, ani toto nepreukázal žalobca) a zástupca sťažovateľa p. [REDACTED] na pojednávaní dňa 28.11.2014 výslovne uviedla, že p. [REDACTED] nebol oprávnený odsúhlasovať podklady pre fakturáciu pre žalobcu,

resp. jeho predchodcu [REDAKOVANÉ] a že ona ani jej manžel ako jediné oprávnené osoby za sťažovateľa faktúru ani zisťovací protokol nikdy neodsúhlasili...

3. ... Najvyšší súd SR i Krajský súd... svojimi rozhodnutiami v tejto veci porušili právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie i v tom, že sa stotožnili s postupom Okresného súdu..., ktorý žalobe žalobcu vyhovel pre neunesenie dôkazného bremena sťažovateľom, ktorý mal tak preukazovať, že žalobca dielo nevykonal (a teda negatívnu skutočnosť), čím na neho preniesli dôkazné bremeno žalobcu namiesto toho aby skúmali, či predovšetkým žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno. Tomuto prístupu zodpovedá aj odôvodnenie rozhodnutí týchto súdov, ktoré vo väčšej miere venovali pozornosť sťažovateľovi ako žalovanému a jeho dôkaznému bremenu, pričom ich tvrdenia o údajnom preukázaní nároku žalobcu sú len všeobecné, a teda arbitrárne a navyiac nepreukázané a tým nepreskúmateľné...»

9. V ďalšom sťažovateľ s poukazom na ním uvedený prehľad procesných úkonov vykonaných v právnej veci žaloby v období od začatia konania, t. j. od 23. júla 1997 až do jeho právoplatného skončenia, t. j. 25. júla 2017 najmä namietal, že „... konanie bolo sprevádzané neúmernými prieťahmi, kedy súd neprijal všetky náležité opatrenia na riadne a včasné prejednanie a rozhodnutie vo veci. Za bežného chodu vecí je pritom zrejmé, že vec mohla byť rozhodnutá oveľa skôr, nakoľko nebola náročná tak časovo, odborne ako ani personálne. Sťažovateľ už v tomto smere súčasne podal sťažnosť na prieťahy v konaní aj predsedom Okresného súdu Bratislava I aj Krajského súdu v Bratislave...“.

10. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.11.2014 sp. zn. 25Cb/82/1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 25.05.2017 spis. zn. 4Cob/75/2015 ako aj v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.11.2017 spis. zn. 3Obdo/52/2017 bolo porušené základné právo Súkromného gymnázia Mercury na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 25.05.2017 spis. zn. 4Cob/75/2015 ako aj v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa

09.11.2017 spis. zn. 3Obdo/52/2017 bolo porušené základné právo Súkromného gymnázia Mercury na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súkromnému gymnáziu Mercury sa za porušenie tohto práva priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € voči Okresnému súdu Bratislava I, finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € voči Krajskému súdu v Bratislave a finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € voči Najvyššiemu súdu SR, ktoré sú tieto súdy tomuto povinné zaplatiť do 2ch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.11.2017 spis. zn. 3Obdo/S2/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 25.05.2017 spis. zn. 4Cob/75/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave, aby znova konal a rozhodol.

3. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 25Cb/82/1998 bolo porušené právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Súkromnému gymnáziu Mercury sa za porušenie tohto práva priznáva finančné zadosťučinenie v sume 50.000 € voči Okresnému súdu Bratislava I, ktoré je tento povinný uhradiť do 2ch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Cob/75/2015 bolo porušené právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Súkromnému gymnáziu Mercury sa za porušenie tohto práva priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000 € voči Krajskému súdu v Bratislave, ktoré je tento povinný uhradiť do 2ch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Súkromnému gymnáziu Mercury sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 303,68 €, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie FELŠŤOCI & Partners, s.r.o. č... do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu. “

11. Zároveň sťažovateľ žiadal, «... aby tunajší súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ÚS vydal nasledujúce Uznesenie:

„Súd odkladá vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.11.2014 spis. zn. 25Cb/82/1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.05.2017 spis. zn. 4Cob/25/2015 a v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.11.2017 spis. zn. 3Obdo/52/2017.“».

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

17. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

III.

18. Ako to z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom okresného súdu [z totožných dôvodov, pre ktoré namieta ich porušenie aj rozsudkom krajského súdu (pozri ďalej uvedené), pozn.].

19. Sťažovateľ ďalej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie a práva na účinný prostriedok nápravy podľa dohovoru

a) rozsudkom krajského súdu, tým že

- krajský súd tak isto ako okresný súd bez preukázania druhu a rozsahu pôvodnou žalobkyňou skutočne vykonaných stavebných prác a ich primeranej ceny podľa vtedajších trhových podmienok bez ďalšieho iba na základe zmluvy o dielo, zisťovacieho protokolu bez jeho odsúhlasenia (odobrenia) štatutárnym orgánom sťažovateľa a daňového dokladu – faktúry č. 82/96 z 2. septembra 1996 vystavenej pôvodnou žalobkyňou, dospel k záveru o preukázaní existencie žalobou uplatnenej pohľadávky, a to čo sa týka jej dôvodu, ako aj jej výšky;

- krajský súd sa stotožnil s nesprávnym názorom okresného súdu o neunesení dôkazného bremena sťažovateľom, ktoré však podľa názoru sťažovateľa zaťažovalo žalobkyňu;

- napriek mimoriadnej zmätočnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. januára 1999 (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávky“) uzavretej medzi pôvodnou žalobkyňou (postupca) a žalobkyňou (postupníkom) ustálil, že žalobkyňa týmto postúpením pohľadávku nadobudla, dôsledkom čoho je v právnej veci žaloby aktívne vecne legitimovaná;

- žalobkyňi bol voči sťažovateľovi priznaný nárok aj na zaplatenie neprimerane vysokých úrokov z omeškania, ktoré pre neúmerné zbytočné prietahy v konaní o žalobe pred okresným súdom, ako aj pred krajským súdom, ktoré sťažovateľ nijako nezapríčinil, nie je spravodlivé od neho požadovať;

pričom krajský súd tak isto ako okresný súd svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil, a

b) uznesením najvyššieho súdu

tým, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu ako neprípustné odmietol, a tak isto svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil,

čím bola sťažovateľovi uložená povinnosť uspokojiť žalobou uplatnenú pohľadávku ústavne neudržateľným spôsobom, teda arbitrárne.

20. Sťažovateľ napokon v sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 82/1998 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 75/2015.

IV.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu

21. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

22. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

23. Vzhľadom však na princíp subsidiarity [„ak... nerozhoduje iný súd“], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

24. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania, sťažnosťou napadnutého rozsudku okresného sudu využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania, ktoré sťažovateľ napokon pred podaním sťažnosti ústavnému

súdu aj účinne využil, pričom o tomto jeho odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu.

25. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k rozsudku okresného súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu

K rozsudku krajského súdu

26. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd v prvom rade podotýka, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej aj „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj v tomto prípade za zachovanú aj proti označenému rozsudku krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011).

27. Vzhľadom však na charakter námietok sťažovateľa ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

28. Na citovaný právny názor nadväzuje ustanovenie § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

29. Ústavný súd preto v záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu:

«Podľa § 536 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Dielom sa rozumie zhotovenie určitej vec... Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti. Cena musí byť v zmluve dohodnutá alebo v nej musí byť aspoň určený spôsob jej určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez tohto určenia.

Podľa § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka objednávateľ je povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve alebo určenú spôsobom určeným v zmluve. Ak nie je cena takto dohodnutá alebo určiteľná a zmluva je napriek tomu platná (§ 536 ods. 3), je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných obchodných podmienok...

... Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa - spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako zhotoviteľom a odporcom ako objednávateľom došlo dňa 21.06.1996 k uzatvoreniu Zmluvy o dielo č. 09/96-V, v znení jej Dodatku č. 01 zo dňa 20.08.1996. V zmysle predmetnej zmluvy sa zhotoviteľ zaviazal vykonať pre objednávateľa dielo - „generálna oprava, rekonštrukcia podkrovia a prístavba budovy gymnázia - [REDAKOVANÉ]“ s termínom začatia výstavby dňa 01.07.1996 a ukončením výstavby dňa 31.10.1996, ktorý bol v zmysle Dodatku č. 01 k zmluve predĺžený do dňa 15.11.1996. Zhotoviteľ a objednávateľ sa v zmysle čl. V ods. 1 a 2 zmluvy dohodli, že zrealizované stavebnomontážne práce a dodávky budú vykazovať mesačne formou mesačných faktúr a odsúhlasených zisťovacích protokolov stavebných prác schválených

TDI investora a zhotoviteľom, pričom úhrada faktúr bude vykonávaná do 14 dní odo dňa doručenia faktúry. Ako vyplýva z odporu odporcu zo dňa 18.11.1997 ako aj z výsluchov účastníkov konania, odporca dňa 18.11.1996 odstúpil od predmetnej Zmluvy o dielo z dôvodu nedodržania dohodnutých termínov zo strany navrhovateľa. Pre odstúpenie od zmluvy tam, kde zmluva bola uzavretá písomne, platí, že aj odstúpenie musí byť písomné; inak zákon pre odstúpenie od zmluvy nevyžaduje žiadnu zvláštnu formu. Pred rozhodnutím vo veci samej bolo úlohou súdu vysporiadať sa s otázkou platnosti odstúpenia od Zmluvy o dielo. Súd konštatuje, že hoci medzi účastníkmi konania nebola sporná existencia samotného úkonu odstúpenia od zmluvy zo dňa 18.11.1996, ani jeden z účastníkov predmetné odstúpenie od zmluvy počas celého konania súdu nepredložil, a preto súd pri posudzovaní platnosti odstúpenia od zmluvy vychádzal len zo skutočností uvádzaných účastníkmi konania. Odporca vo svojom odpore zo dňa 18.11.1997 uviedol, že odstúpil od predmetnej Zmluvy o dielo z dôvodu nedodržania termínov zo strany spoločnosti [REDACTED]. Súd má za to, že nedodržanie termínu vykonania diela, ktorého ukončenie bolo v zmysle Zmluvy o dielo v znení jej Dodatku č. 01 dojednané na 15.11.1996 o tri dni, nemožno v zmysle § 341 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka považovať za podstatné porušenie zmluvy. Z dôvodu absencie listinného dôkazu preukazujúceho odstúpenie odporcu od Zmluvy o dielo, súd iné dôvody odstúpenia od zmluvy zo strany odporcu neposudzoval a dospel k záveru, že odstúpenie od Zmluvy o dielo nebolo platné a zmluva nezanikla.

Navrhovateľ dňa 02.09.1996 vystavil odporcovi faktúru č. 82/96 na sumu 544.734,90 Sk (18.081,89 EUR), čo predstavuje sumu po odpočítaní zálohy vo výške 500.000,- Sk (16.596,96 EUR) s lehotou splatnosti 14 dní odo dňa doručenia faktúry odporcovi, a to za práce vykonané za mesiac júl 1996 na stavbe „Generálna oprava, rekonštrukcia podkrovia a príkrovia a prístavba budovy gymnázia - [REDACTED]“. Navrhovateľ si cenu diela za práce vykonané v mesiaci júl 1996 vyčíslil v sume 985.599,- Sk (32.715,89 EUR) bez DPH, teda 1.044.734,90 Sk (34.678,84 EUR) s DPH, ako to vyplýva zo zisťovacieho protokolu o vykonaných stavebných prácach za mesiac júl 1996. Navrhovateľ si pôvodne za vykonané práce vyčíslil sumu vo výške 1.195.814,40 Sk (39.693,76 EUR), ktorá však bola zo strany p. [REDACTED] ako zástupcu objednávateľa, ktorý na stavbe vykonával v mene odporcu stavebný dozor, znížená na sumu 985.599,- Sk (32.715,89 EUR). Zisťovací protokol za mesiac júl 1996 bol zo strany p. [REDACTED] podpísaný dňa 08.09.1996. Odporca v konaní

namietal, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že práce fakturované uvedenou faktúrou č. 82/96 skutočne vykonal, nakoľko nebol doložený súpis vykonaných prác. Odporca ďalej namietal, že časť prác za ktoré si odmenu uplatnil navrhovateľ vykonávali väzni a rovnako, že práce vykonané navrhovateľom boli vykonané nekvalitne. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za to, že námietky odporcu nie sú dôvodné. Z predložených denných záznamov stavby za mesiac júl 1996, rovnako zo znaleckého posudku č. 39/1998 ako aj z výpovede odporcu na pojednávaní konanom dňa 21.05.2010 jednoznačne vyplýva, že (prvá) faktúra vystavená navrhovateľom za mesiac júl 1996 bola za búracie práce a odvoz sute. Súd konštatuje, že vady diela namietané odporcom, ako aj zdokumentované znaleckým posudkom č. 8/98 zo dňa 11.08.1998 a znaleckým posudkom č. 39/1998 zo dňa 01.08.1998, ktoré boli v konaní predložené ako listinný dôkaz, sa na búracie práce nevzťahujú, preto má súd za to, že boli vykonané riadne a navrhovateľovi za ich vykonanie patrí dohodnutá odmena. Ohľadom nepredloženia súpisu vykonaných prác súd poukazuje na to, že v zmysle čl. V ods. 1 zmluvy sa zmluvné strany jednoznačne dohodli, že fakturácia bude prebiehať mesačne predložením faktúry a schváleného zisťovacieho protokolu o vykonaných stavebných prácach, pričom predloženie súpisu vykonaných prác nebolo dojednané. Súd má za to, že zo strany navrhovateľa boli tieto podmienky splnené a zástupca odporcu svojím podpisom na zisťovacom protokole dňa 08.09.1996 schválil tak rozsah vykonaných prác navrhovateľom ako aj ich cenu. Odporca síce zaplatenie faktúry č. 82/96 namietal listami zo dňa 07.10.1996, 29.10.1996 a 31.10.1996 s tým, že do vykonaných prác si navrhovateľ započítal aj práce vykonané väzňami, avšak toto svoje tvrdenie nepreukázal. Ako vyplýva z výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] vykonaného na pojednávaní dňa 03.12.2010, technický dozor investora si sledoval výkazy prác, ktoré vykonával [REDAKOVANÉ] a výkazy prác, ktoré vykonával väzni, pričom to bolo zohľadnené i v zisťovacom protokole o vykonaných prácach, a preto je faktúra za mesiac júl 1996 vystavená výlučne za práce vykonané firmou [REDAKOVANÉ]. Súd má na základe uvedeného za to, že navrhovateľ splnil zmluvne dojednané podmienky vyplývajúce mu z čl. V ods. 1 zmluvy. Na podporu uvedeného súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že na búracích prácach v mesiaci júl 1996 sa podieľalo viacero subjektov. Dňa 18.09.1996 odporca uhradil faktúru č. 242/96/3 splatnú dňa 06.09.1996 na sumu 111.920,- Sk (3.715,06 EUR), ktorá bola vystavená zo strany Zboru väzenskej a justičnej stráže za 3391,5 odpracovaných hodín v mesiaci júl

1996, kde rovnako neboli špecifikované konkrétne práce vykonané väzňami. Súd má za to, že skutočnosť, že odporca zaplatil za vykonanie prác Zboru väzenskej a justičnej stráže neznamená, že nie je povinný plniť svoje povinnosti voči navrhovateľovi v zmysle Zmluvy o dielo. Odporca ďalej v konaní namietal, že navrhovateľ sľúbil odporcovi nahradiť škody, ktoré boli odporcovi spôsobené pri krádeži v objekte školy, čo však v konaní nepreukázal nijako nepreukázal, napr. písomným vyhlásením navrhovateľa o uvedenom.

Na základe vyššie uvedeného mal súd za to, že navrhovateľ bez pochybností osvedčil svoj nárok na zaplataenia istiny vo výške 18.081,89 EUR (544.734,90 Sk).

Podľa § 365 Obchodného zákonníka dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom ...

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti a nie je dohodnutá sadzba úrokov z omeškania, je dlžník povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 1% vyššie, než je úroková sadzba určená obdobne podľa § 502.

Podľa § 502 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona...

Podľa čl. VI ods. 2 Zmluvy o dielo č. 09/96-V objednávateľ zaplatí zhotoviteľovi 0,5% z fakturovanej čiastky za každý deň omeškania platby voči termínom dohodnutým v tejto zmluve v čl. V ods. 2.

Vzhľadom k tomu, že odporca neuhradil dlžnú sumu v lehote splatnosti, navrhovateľovi prináleží aj úrok z omeškania. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že na základe zmluvy o dielo sa odporca zaviazal platiť právnenmu predchodcovi navrhovateľa vystavené faktúry do 14 od ich doručenia ako i platiť v prípade omeškania úroky z omeškania vo výške 0,5% z fakturovanej čiastky. Toto právo prešlo na základe zmluvy o postúpení pohľadávky na navrhovateľa.

Vzhľadom k uvedenému súd považoval nárok navrhovateľa na zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 24.09.1996 do zaplataenia za oprávnený...»

30. Z rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, vyplýva, že krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia ďalej okrem iného uviedol:

«... Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pretože vykazuje známky vecnej správnosti. V odvolaní žalovaný neargumentuje žiadnymi novými skutočnosťami a dôkazmi v zmysle § 366 CSP, s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a ktoré by mali za následok zmenu konajúcim súdom zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza nasledovné:

... Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že v Zmluve o dielo nebol dostatočne určitý predmet plnenia, na tomto mieste odvolací súd tiež poukazuje na to, že ide o nové skutočnosti, ktoré žalovaný namieta až v odvolacom konaní. Odvolací súd však považuje za potrebné dodať, že Zmluva o dielo ... obsahuje všetky podstatné náležitosti - určenie zmluvných strán, záväzok zhotoviteľa k vykonaniu diela, záväzok objednávateľa k zaplateniu ceny za jeho vykonanie, vymedzenie predmetu diela a cenu za dielo.

... Podľa čl. II Zmluvy o dielo sa zmluvné strany dohodli, že predmetom plnenia tejto Zmluvy bola „Generálna oprava, rekonštrukcia podkrovia a prístavba“ budovy gymnázia - [REDAKOVANÉ], pričom predmet plnenia obsahuje vykonanie stavebnomontážnych prác a dodávok na hore uvedenej stavbe, vypracovaného na základe objemovej štúdie a projektu na stavebné povolenie vypracovaného archit. ateliérom [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ]. V delení:

SO 01 Generálna oprava budovy

SO 02 Rekonštrukcia podkrovia a prístavba budovy

SO 03 Vonkajšia kanalizácia

SO 04 Vonkajší vodovod

SO 05 Oplotenie

SO 06 Komunikácie a športové plochy

... V zmysle citovaného sú presne špecifikované konkrétne stavebnomontážne práce v delení SO 01 - 06... a teda námietka o neurčitosti rozsahu prác, ktoré mali byť vykonané v zmysle zmluvy o dielo, je neopodstatnená. Špecifikácia predmetu zmluvy je dostatočne určitá a zrozumiteľná a takisto je určiteľný objekt, kde sa dielo malo vykonať. Na tomto mieste odvolací súd rovnako poukazuje na to, že nebol dôvod pochybovať o tom, vo vzťahu k akému objektu sa mali práce vykonať, pretože počas konania nevyšli najavo žiadne okolnosti, ktoré by vzbudzovali pochybnosti o tom, čo bolo vôľou zmluvných strán.

... V súvislosti s námietkou, že žalobca nepredložil súpis prác, odvolací súd konštatuje, že v zmysle čl. V ods. 1 Zmluvy o dielo sa zmluvné strany jednoznačne dohodli na tom, že fakturácia bude prebiehať mesačne predložením faktúry a schváleného zisťovacieho protokolu o vykonaných stavebných prácach, pričom predloženie súpisu vykonaných prác dojednané nebolo. Zo strany žalobcu boli tieto zmluvné podmienky splnené a zástupca žalovaného svojím podpisom na zisťovacom protokole schválil jednak rozsah vykonaných prác, ako aj ich cenu. Žalobca nespochybňoval, že na prácach sa podieľali aj väzni. Skutočnosť, že vykonávali na stavbe určité práce však neznamena, že sa podieľali aj na prácach, ktoré sú predmetom faktúry žalobcu. Práce, ktoré vykonali väzni, boli vyúčtované na základe samostatnej faktúry. Žalovaný nepreukázal, že práce, ktorý boli fakturované žalobcom, mal vykonať aj ďalší subjekt. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dostatočne riadne odôvodnil preukázanie nároku žalobcu.

... Na záver odvolací súd dodáva, že neakceptoval ani námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. V prvom rade odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že túto námietku žalovaný vzniesol až v odvolacom konaní. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia však odvolací súd podrobil prieskumu, či je dojednanie postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom tohto sporu, dostatočne určité. V zmysle Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 25.01.1999 postupca postúpil na žalobcu pohľadávku vo výške 544.734,90 Sk s príslušenstvom, pričom je tiež uvedené, že táto pohľadávka je predmetom súdneho sporu. Vôľa strán previesť pohľadávku, ktorá je predmetom sporu, je tiež zrejmá zo skutočnosti, že zmluvné strany sa dohodli, že postupník vstupuje do práv a povinností na strane zhotoviteľa v Zmluve o dielo... Podľa § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy. Podľa názoru odvolacieho súdu neexistuje pochybnosť o tom, čo

bolo prejavom vôle postupcu a postupníka, nakoľko je jednoznačné že pohľadávka v uvedenej výške vyplývala zo zmluvy o dielo, ktorej sa spor týka.

... Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny...»

31. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, resp. nesprávne vysporiadal s jeho odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP, keďže krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval okresný súd, a to je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Navyše, krajský súd s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP uviedol aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku okresného súdu, preto ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP bola totiž odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, pričom možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia bola podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. Uvedené je v posudzovanej veci nesporné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

32. Napokon podľa názoru ústavného súdu už okresný súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď medzi inými s poukazom na ustanovenie čl. V ods. 1 a 2 zmluvy o dielo, podľa ktorej vykonané stavebnomontážne práce a dodávky sa budú

vykazovať mesačne formou faktúr a zisťovacích protokolov stavebných prác schválených technickým dozorom investora a zhotoviteľom, najmä na základe zisťovacieho protokolu o vykonaných stavebných prácach za júl roku 1996 schváleného pôvodnou žalobkyňou (zhotoviteľom), resp. jej konateľom a technickým, resp. stavebným dozorom sťažovateľa (objednávateľa) [REDACTED] – odborne spôsobilou osobou (ďalej len „zástupca sťažovateľa“) a denných záznamov v stavebnom denníku za júl roku 1996, z ktorého vyplýva, že išlo o búracie práce a odvoz stavebného odpadu (sute), dospel k záveru o preukázaní vykonania stavebných prác pôvodnou žalobkyňou a ich ceny podľa ňou vystaveného daňového dokladu – faktúry č. 82/96 z 2. septembra 1996 vo výške 544 734,90 Sk (t. j. 18 081,89 €) v plnom súlade so zmluvou o dielo, a tým k splneniu všetkých zmluvných podmienok pre vznik nároku na jej zaplatenie.

33. Okrem toho už z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že zástupca sťažovateľa bol oprávnený preberať a odobrovať nielen pôvodnou žalobkyňou vykonané práce, ale aj ich cenu, čo považoval okresný súd za preukázané výpoveďami zriaďovateľky sťažovateľa, podľa ktorých „... pán [REDACTED] bol oprávnený podpisovať práce na budove... kontroloval ceny a spočítaval metráže...“, a skutočnosťou, že pôvodnou žalobkyňou pôvodne vyčíslená cena vykonaných prác za júl roku 1996 v sume 1 195 814,40 Sk bola zástupcom sťažovateľa následne v zisťovacom protokole za tento mesiac opatreným jeho podpisom 8. septembra 1996 znížená na sumu 1 044,739,90 Sk [žalobou uplatnená pohľadávka (istina) predstavuje rozdiel medzi touto sumou a sťažovateľom poskytnutým preddavkom v sume 500 000 Sk, pozn.] a podľa názoru ústavného súdu je tento čiastkový záver okresného súdu ústavne plne udržateľný.

34. Ďalej ústavný súd uvádza, že samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu

skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010).

35. Pokiaľ teda ide o námietku sťažovateľa spočívajúcu v tvrdení, že krajský súd, ako aj okresný súd ho zaťažili dôkazným bremenom, ktoré mala znášať žalobkyňa, keď dospeli k záveru, že sťažovateľ dôkazné bremeno neunesol, pretože nijako nie je možné od neho žiadať preukázanie stavebných prác a ich rozsahu, ktoré podľa jeho názoru žalobkyňa nevykonala (negatívnu skutočnosť, pozn.), ústavný súd dospel taktiež k záveru, že ani táto námietka nie je dôvodná. Totiž v okolnostiach danej veci na základe zmluvy o dielo a v plnom súlade s ňou a priori sťažovateľa nezaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že stavebné práce pôvodnou žalobkyňou neboli vykonané, ale práve naopak, žalobkyňu zaťažovalo dôkazné bremeno, že pôvodnou žalobkyňou stavebné práce boli vykonané. A teda, ak a priori žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní pôvodnou žalobkyňou vykonaných stavebných prác a ich ceny v plnom súlade so zmluvou o dielo, a tým v preukázaní splnenia všetkých podmienok pre vznik a trvanie nároku na jej zaplatenie, sťažovateľ a až a posteriori zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v jeho zvrátení prostredníctvom takých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať nárok žalobkyne zvrátiť, prinajmenšom však spochybniť. Navyše, na uvedenom nič nemení ani okolnosť, či žalobkyňa a sťažovateľovi, obidvom zastúpeným kvalifikovaným právnym zástupcom, predbežný názor konajúcich súdov o unesení alebo neunesení dôkazného bremena vo vzťahu k tomu-ktorému ich tvrdeniu bol alebo nebol známy.

36. Napokon podľa zistenia ústavného súdu z odôvodnenia rozsudku okresného súdu je tiež zjavné, na základe akých noriem obchodného práva priznal žalobkyňa nárok na zmluvné úroky z omeškania v žalobou uplatnenej výške 17,6 % ročne zo sumy 18 081,89 € od 24. septembra 1996 do zaplatenia, ktoré síce možno považovať za pomerne vysoké, avšak oproti ich dohodnutej výške 0,5 % denne z dlžnej sumy, než na aké mala mať

žalobkyňa nárok v zmysle čl. VI ods. 2 zmluvy o dielo, sú podstatne nižšie [inak úroky z omeškania vo výške 17,6 % ročne zodpovedajú podľa zistenia ústavného súdu aj ich výške ustanovenej na základe zákona podľa predpisov občianskeho práva platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. k 24. septembra 1996, pozn.]. Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie rozsudku okresného súdu aj v tejto časti plne zrozumiteľné a vyčerpávajúce, pričom okresný súd použil relevantné právne normy, ktorých výklad a aplikácia nijako nie je v rozpore s ich účelom alebo zmyslom.

37. V danej súvislosti ústavný súd dodáva, že keďže sťažovateľ za celý čas trvania súdneho konania o žalobe zastúpený advokátom – kvalifikovaným právnym zástupcom, napriek dlhotrvajúcemu (dvadsaťročnému) stavu právnej neistoty sa jeho odstránia účinne nedomáhal, resp. ústavnú sťažnosť ako účinný prostriedok nápravy pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v konaní o žalobe podľa čl. 127 ústavy podal ex post, t. j. až potom, ako o veci bolo právoplatne rozhodnuté nie podľa jeho predstavy (vo vzťahu k tejto časti sťažnosti pozri ďalej uvedenú argumentáciu), čo však, ak by bol bdely, mohol urobiť už dávno pred tým – v ranom štádiu prietáhov, jeho nespokojnosť plynúca z uloženia povinnosti zaplatiť žalobkyni ako druhej strane sporu úroky z omeškania, vo výške akej jej podľa noriem obchodného hmotného práva za obdobie počnúc od 24. septembra 1996 prináležia, nijako nie je na mieste.

38. Navyše, keď krajský súd v plnej miere stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu na zvýraznenie správnosti týchto záverov okrem iného s poukazom na to, že schválením zisťovacieho protokolu za júl roku 1996 zástupcom sťažovateľa a predložením daňového dokladu č. 82/96 – faktúry z 2. septembra 1996 boli zmluvné podmienky pre vznik nároku pôvodnej žalobkyne na zaplatenie ceny vykonaných prác v plnom súlade so zmluvou o dielo obsahujúcej všetky podstatné náležitosti, ktorej predmet bol dostatočne určitý a zrozumiteľný, splnené, skutočnosť, že v tom istom čase v mieste vykonávania diela na inom zmluvnom základe pracovali aj odsúdení (väzni), sama osebe neznamená, že títo sa podieľali na stavebných prácach vyúčtovaných pôvodnou žalobkyňou (sťažovateľ cenu stavebných prác vykonaných odsúdenými zaplatil tak isto bez ich

špecifikácie na základe osobitného daňového dokladu – faktúry č. 242/96/3 vystavenej Zborom väzenskej a justičnej stráže v sume 111 920 Sk 18. septembra 1996, pozn.), pričom sťažovateľ nepreukázal, že by stavebné práce, zaplataenia ceny ktorých sa v tomto konaní žalobkyňa domáha, bola vykonala iná tretia osoba, uzavrel, že okresný súd riadne a dostatočne odôvodnil preukázanie nároku na zaplataenie ceny diela v sume 18 081,89 € a jej príslušenstva, podľa názoru ústavného súdu nijako nemožno tento záver považovať za svojvoľný či arbitrárny.

39. Taktiež, keď krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia naposledy, avšak nie v poslednom rade, na základe námietky sťažovateľa o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v tomto konaní pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvy o postúpení pohľadávky vznesenej prvýkrát až v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu uviedol, že podľa zmluvy o postúpení pohľadávky je predmetom postúpenia pohľadávka vo výške 544 734,90 Sk s príslušenstvom, ktorá je tiež predmetom súdneho sporu, pričom žalobkyňa vstupuje do práv a povinností pôvodnej žalobkyne (zhotoviteľa) vyplývajúcich zo zmluvy o dielo, dospel k nepochybnému záveru, že prejavom vôle účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky bolo práve postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o dielo, ktorá je predmetom toho súdneho konania, ústavný súd nevidí nijaký dôvod, aby do tejto úvahy krajského súdu akokoľvek zasiahol.

40. Ako už bolo uvedené, právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire* č. 303 – B).

41. Ústavný súd už vo veci sp. zn. III. ÚS 44/2011 uviedol, že (v okolnostiach tam posudzovanej veci, pozn.) „nebolo úlohou ústavného súdu skúmať, či na zásadné argumenty sťažovateľov bola zo strany krajského súdu poskytnutá vecne správna odpoveď, ale či nastolené otázky relevantného charakteru krajský súd zodpovedal, a ak áno, či odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter“. V okolnostiach danej veci treba zdôrazniť, že

v prípade rozhodnutí súdov opravnej inštalácie si môže opravný súd osvojiť dôvody napadnutého rozhodnutia pod podmienkou, že napadnuté rozhodnutie skutočne preskúmal v intenciách dôvodov predstretých uplatneným opravným prostriedkom. Európsky súd pre ľudské práva v tomto smere judikoval: „Súd podčiarkuje, že pojem spravodlivý proces vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý odôvodnil svoje rozhodnutie stručne buď tak, že odkázal na dôvody nižšej inštalácie alebo iným spôsobom, skutočne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli pred ním vznesené, a neuspokojil s tým, že jednoducho prevzal závery nižšieho súdu“ (rozhodnutie ESLP vo veci Helle c. Fínsko z 19. 12. 1997).

42. V nadväznosti na sťažovateľom deklarovaný prejav nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie (odvolacieho) súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

43. S odvolaním sa na tieto skutočnosti a právne závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti rozsudku krajského súdu) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K uzneseniu najvyššieho súdu

44. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší (dovolací) súd, napriek vytýkaným nesprávnostiam a vadám rozsudku krajského súdu (pozri už uvedené), v ktorých sťažovateľ videl naplnenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, jeho

dovolanie ako neprípustné odmietol, pričom ani uznesenie najvyššieho súdu nie je riadne a presvedčivo odôvodnené.

45. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

46. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

47. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

48. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

49. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol:

«... Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:... f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada zmätočnosti. Dovolací súd je pri rozhodovaní o mimoriadnom opravnom prostriedku viazaný jednotlivými dovolacími dôvodmi, ako ich dovolateľ vymedzil vo svojom dovolaní, pričom dovolací súd môže pri rozhodovaní o dovolaní prihliadať len na tie vady, ktoré sú dovolateľom výslovne namietané (§ 440 C. s. p.)...

... V rozhodovanej veci žalovaný vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. videl v nedostatočnom zistení skutočného stavu veci konajúcimi súdmi, keďže akceptovali dôkaznú situáciu žalobcu a preniesli dôkazné bremeno na žalovaného, v prietahoch v súdnom konaní, ktoré spôsobili priznanie úroku z omeškania zo žalovanej sumy za 20 rokov súdneho konania a v nedostatočnom odôvodnení rozsudkov súdov nižšej inštancie.

... K dovolacím námietkam týkajúcich sa nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a nedostatkov, ktorých sa mali konajúce súdy dopustiť pri vykonaní dokazovania, dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Výnimočne môže dovolací súd dospieť k záveru, že nesprávnym postupom súdu pri vykonávaní dokazovania bolo konanie poznačené vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., avšak len za predpokladu, že týmto nesprávnym postupom súd znemožnil strane

sporu realizáciu tých procesných oprávnení, ktoré jej zákon priznáva. Jedná sa o situácie, kedy súd neumožnil strane sporu, aby bola prítomná pri dokazovaní, aby sa mohla vyjadriť k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (vid' napr. uznesenie najvyššieho súdu z 28. júna 2017, sp. zn. 2ObdoV/4/2017), alebo kedy súd nedoručil strane sporu jednotlivé listinné dôkazy a na pojednávaní nevykonal dokazovanie zákonným spôsobom (vid' napr. uznesenie najvyššieho súdu z 30. marca 2017, sp. zn. 30bdo/10/2017). V rozhodovanej veci však uvedené nedostatky súdu prvej inštancie, resp. odvolacieho súdu žalovaný nenamietal. Preto dovoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávnosti zistenia skutkového stavu veci vyhodnotil dovolací súd ako neopodstatnenú.

... Nad rámec už uvedeného považuje dovolací súd za potrebné poukázať na to, že v sporovom konaní zaťažuje obidve sporové strany (nielen žalobcu) tak bremeno tvrdenia, ako aj jemu zodpovedajúce dôkazné bremeno. Uvedené znamená, že každá zo strán, ktorá v konaní tvrdí nejakú skutočnosť, má povinnosť toto svoje tvrdenie náležitým spôsobom preukázať. Neunesenie dôkazného bremena má za následok stratu sporu, ktorá sa u žalobcu prejavuje zamietnutím žaloby a u žalovaného naopak vyhovením žalobe v uplatnenom rozsahu. Pokiaľ žalobca uplatní na súde svoj nárok a k žalobe pripojí listiny, od ktorých odvodzuje svoj nárok, nepostačuje, ak žalovaný uplatnený nárok spochybní bez toho, aby toto svoje tvrdenie podložil dôkazmi. Nie je povinnosťou žalobcu v konaní vyvrátiť ničím nepodložené tvrdenia žalovaného, naopak tieto tvrdenia je povinný preukázať žalovaný, pričom táto povinnosť je výrazom dôkazného bremena žalovaného ohľadom ním uvádzaných tvrdení a nie je možné ho považovať za prenesenie dôkazného bremena za žalobcu na žalovaného. Ak si v rozhodovanej veci žalobca (resp. právny predchodca žalobcu) uplatnil nárok za vykonané práce, pričom svoj nárok odvodzoval od listinných dôkazov predpokladaných zmluvou o dielo a žalovaný tvrdil, že niektoré z uplatnených prác nevykonal právny predchodca žalobcu ale tretie osoby (väzni), zaťažovalo žalovaného dôkazné bremeno, aby preukázal, ktoré z prác uplatnených žalobcom nevykonal právny predchodca žalobcu, ale boli vykonané väzňami. Pokiaľ žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal, ktoré zo žalobcom uplatnených prác vykonali väzni, je správny záver, že žalovaný neunesol ohľadne svojho tvrdenia dôkazné bremeno.

... K námietke dovolateľa, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo aj neúmernými prietahmi v konaní, dovolací súd uvádza, že nie každé stranou sporu tvrdené

porušenie práva na spravodlivý proces je relevantné pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. Prípustnosť dovolania je daná len v prípade, ak dovolateľom tvrdným nesprávnym procesným postupom súdu mu bola znemožnená realizácia jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prietiahmi v konaní, a to aj v prípade, ak nimi bolo konanie poznačené, súd neznemožňuje strane sporu realizáciu jej patriacich procesných oprávnení. Z tohto dôvodu je uvedená námietka žalovaného pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. irelevantná.

... Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p...»

50. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

51. Ako to z obsahu sťažnosti a jej príloh zjavne vyplýva, sťažovateľ sa vo svojom dovolaní dovolával dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorý spočíva v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Avšak za naplnenie toho dovolacieho dôvodu považoval nedostatočné a nesprávne zistenie skutkového stavu a tiež absenciu riadneho odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ako aj rozsudku okresného súdu, resp. ich nepreskúmateľnosť, ako aj neúmerné prietahy v konaní o žalobe.

52. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo vo vzťahu ku všetkým námietkam sťažovateľa. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné.

53. V danej súvislosti ústavný súd dodáva, že pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 26/2017 zo 6. marca 2017).

54. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu – finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia – jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

55. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, a v rámci toho aj vo vzťahu k sťažovateľom namietaným neúmerným prietahom v konaní o žalobe postupom okresného súdu a postupom krajského súdu, čo sťažovateľ taktiež považoval za naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa.

56. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti nimi podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

57. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti uzneseniu najvyššieho súdu) odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

58. Ako to už bolo uvedené, sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru pre neúmerne prietahy v konaní o podanej žalobe počnúc od jeho začatia, t. j. od 23. júla 1997 (deň doručenia žaloby okresnému súdu, pozn.) až do jeho právoplatného skončenia, t. j. do 25. júla 2017, a to postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 82/1998, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 75/2015.

59. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu tohto práva nečinnosťou tohto orgánu verejnej moci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

60. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESĽP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

61. Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 25. júla 2017, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu.

62. Keďže sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. decembra 2017, t. j. v čase, keď k porušovaniu označených práv už nemohlo dochádzať a jeho právna neistota už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

63. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2018